

Justisminister Monica Mæland
Justisdepartementet

Dato 20.04.2020

Innspill til høring om nedsettelse av inndrivingskostnader (inkassogebyrer og -salærer mv.)

Abelia er foreningen for kunnskaps- og teknologibedrifter i NHO. Vi organiserer 2.400 virksomheter med ca. 50.000 årsverk. Abelia har medlemmer innen blant annet IKT, rådgivning, utdanning, forskning, ideell sektor og kreative virksomheter.

Abelia viser til uttalelse fra NHO, som vi i hovedsak slutter oss til. Vi beklager at vår uttalelse inngis etter fastsatt høringsfrist. Abelia støtter regjeringens intensjon om å redusere byrder på bedrifter og privatpersoner som har havnet i store betalingsproblemer. Vi er også enig i at den del av inndrivingskostnaden som overveltes på skyldneren bør bli redusert, i takt med den effektiviseringen som er skjedd i inkassobransjen de senere år. Abelia mener likevel at forslaget som er sendt på høring går for langt. Konsekvensen av forslaget vil kunne bli mer betalingsmislighold og svekket likviditet for norske bedrifter. Vi konsentrerer oss her om den foreslåtte halveringen av purregebyr og gebyr på inkassovarsel, samt reduksjon i inkassobyråenes salærer.

En rekke bedrifter selger varer og tjenester til andre, både bedrifter og forbrukere, mot etterskuddsvis betaling. Slik selgerkreditt er en forutsetning for omsetning av en rekke varer og tjenester. Blant annet strøm og ekom er eksempler på dette, og dette er kritiske tjenester for kundene. Denne typen kredittsalg er avhengig av effektiv inndrivning av kravene som oppstår. Norske bedrifter og forbrukere har høy betalingsmoral, 80-85% av alle fakturaer betales i rett tid. De som oversitter betalingsfristen følges opp av en betalingspåminnelse og/eller inkassovarsel, som normalt utløser at faktura betales. Kun et lite fåtall av disse sakene igjen går videre til inkasso. Det store volumet av krav som ikke betales til forfall dreier seg om rene forglemmelser.

Alle bedrifter som anvender denne betalingsmodellen er avhengig av at betaling skjer tettest mulig opp til avtalt forfall. Dette handler i praksis om å få så mange som mulig av de som ikke betaler på forfall, til å betale etter første purring. Dersom betalingsviljen i denne kundemassen går ned, vil bedriftens tap på krav og inndrivelseskostnader øke vesentlig. Incentiver i tidlig fase er viktig for å unngå at sakene eskalerer.

Betalingsviljen for kunder som mottar en purring på et forfalt og ubestridt krav, avhenger av den økonomiske kostnaden ved å vente ytterligere med å betale. Kostnaden er summen av forsinkelsesrente og gebyr. Hvilken betydning disse to elementene hver for seg har på betalingsviljen, avhenger av den relative betydningen de har for skyldnerens kostnader ved ytterligere betalingsmislighold. Er hovedstolen lav, vil renten spille liten rolle, mens gebyret spiller

en stor rolle, og omvendt. Disse sammenhengene burde kartlegges grundig, før en reform av gebyrstrukturen gjennomføres.

Abelia vil peke på at forslaget til nye gebyrsatser gir en risiko for økt kredittid og risiko for økte tap, enten bedriftene utfører inndrivningsprosessen selv eller benytter inkassoselskap. Denne risikoen er ikke beskrevet i høringsnotatet, og den er derfor ikke vurdert av departementet. Dette må kartlegges grundigere før gebyrsatsene reduseres betydelig, for å sikre at ikke regjeringen selv påfører bedriftene som kravseiere et tap uten økonomisk eller politisk konsekvensvurdering.

Forslaget som er sendt på høring går lenger og innføres raskere, enn forslaget som er fremmet i arbeidsgrupperapporten *Gjennomgåelse av nærmere angitte problemstillinger om inkassoloven*. Forslaget er ment å svekke inkassoselskapenes inntekter. Det plutselige inntektstapet for inkassoselskapene vil kunne tvinge enkelte aktører ut av markedet, og svekke konkurransen inkassoselskapene imellom. Dette kan lede til at den samfunnsøkonomiske kostnaden til inndrivelse av ubestridte pengekrav går opp. Virkningen vil bli kostnadsøkning for bedrifter som selger varer og tjenester på kreditt, som i neste omgang kan slå ut i økte forbrukerpriser. Disse virkningene er ikke utredet.

Til sist vil Abelia påpeke at for gruppen som ikke kan betale, løses ikke problemet effektivt gjennom at gebyrene blir redusert. Det er andre tiltak som skal til for de som er i denne situasjonen. For å hjelpe personer med varige betalingsproblemer kan Gjeldsregisterets rolle styrkes, ved at en større del av misligholdt gjeld rapporteres inn. Kredittgivere kan pålegges å sjekke mot Gjeldsregisteret og begrense kredittsalget til personer med varige betalingsproblemer; dette vil forebygge betalingsmislighold. I den grad det utvikler seg en situasjon hvor akutte betalingsproblemer griper om seg, bør det etableres en spesifikk dialog med myndighetene om dette.

Kort oppsummert mener Abelia at tiltaket som er sendt på høring favner for bredt og går for langt; det vil ramme markedene for salg av varer og tjenester på kreditt, det vil svekke bedriftenes likviditet, og det er lite målrettet tiltak for å hjelpe de som har reelle betalingsproblemer.

Abelia anbefaler:

- Forslaget om reduksjon i gebyrer og salærer utredes bedre. Konsekvensene for den del av næringslivet som selger varer og tjenester med selgerkreditt analyseres særskilt, for å unngå utilsiktede virkninger for næringslivet.
- Om ovennevnte punkt ikke etterkommes, ber Abelia om at reduksjonen ikke går lengre enn det som er foreslått i arbeidsgrupperapporten *Gjennomgåelse av nærmere angitte problemstillinger om inkassoloven*.
- Målrettede tiltak for å hjelpe forbrukere med tunge betalingsproblemer utredes videre.

Med vennlig hilsen,

Øystein E. Søreide
Administrerende direktør